



magazín pro zdravý životní styl, www.vimcojim.cz



[O výživě](#) 2. 10. 2023 | Mgr. Eva Kloučková

Jíme bezpečně: Co byste měli vědět o pesticidech

URL článku: magazin/clanky/o-vyzive/jime-bezpecne:-Co-byste-meli-vedet-o-pesticidech__s10010x20653.html

Pesticidy se nepoužívají jen na polích a zahradách, ale také k odpuzování hmyzu nebo ve formě dezinfekčních prostředků. Pesticidy fungují na různých principech a současné zemědělství by se bez nich neobešlo, a to ani to ekologické. Důležité je přitom používat je s mírou a vybírat šetrnější varianty.



Pesticidy jsou obecně známé jako přípravky určené k ochraně rostlin před chorobami i živočišnými škůdci a k hubení plevelu. Ve skutečnosti zahrnují i látky k odpuzování hmyzu, bazénovou chemii, deratizační přípravky nebo dezinfekční prostředky. Setkáváme se s nimi tedy na každém kroku – a to nejen

v přírodě.

Už od 18. století

Přípravky na ochranu rostlin (obecně známé pod označením POR) se používají již několik století. Například už v roce 1763 bylo v Anglii zaznamenáno použití odvaru tabáku obsahujícího nikotin k ochraně před mšicemi. Nutno dodat, že tento způsob je v současné době pro profesionální použití zakázaný. O sto let později byl objeven první arsenový insekticid a biologická ochrana rostlin začala v roce 1911.

I v ekologickém zemědělství se užívají pesticidy

Ekologické hospodaření neznamena zákaz veškerých pesticidů. Řada pesticidů, a to včetně chemických, se může za přísně stanovených podmínek používat. Dovoleny jsou tak ochranné přípravky na bázi síry a mědi, biologické přípravky i botanické pesticidy nebo bioagens (predátoři daného škůdce).

Bez pesticidů to jde, ale...

Rostliny jsou pro všechny ostatní organismy zdrojem potravy. Živí se jimi nejen savci, ale také ostatní organismy včetně hmyzu a mikroorganismů. Bez užívání přípravků pro ochranu rostlin by byla úroda nižší a vzrostla by míra kontaminace surovin rostlinného původu, která



by suroviny znehodnotila. Nepoužívání pesticidů by tak mohlo mít vážné důsledky.

Pěstování pod kontrolou

Spotřeba pesticidů je v České republice v porovnání s dalšími zeměmi Evropské unie nízká. V souvislosti s pěstováním u nás existuje velmi přísný kontrolní systém dodržování předpisů, včetně užívání pesticidů. Na pěstování a sklizení

dohlíží Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, hygienici i pracovníci z odborů životního prostředí. Všechny užívané látky tak musí být schválené a sankce při porušení jsou velmi vysoké.

Díky nám se už v přípravcích na ochranu rostlin vyznáte

Přípravky na ochranu rostlin jsou tedy jen jednou z částí pesticidů a zahrnovat mohou i rostlinné výtažky, výrobky z potravinářských surovin nebo feromony a živé mikroorganismy. Společné mají to, že je jejich úkolem chránit rostliny.



- **Herbicity** - používají

se k hubení plevelu a pomáhají zajistit rostlinám dostatek živin, vody, prostoru a světla a jedná se o nejčastěji používané přípravky. Bojovat mohou i proti invazivním druhům.

Invazní druhy jsou takové, které se v lokalitě původně nevyskytovaly a rozšířily se do ní kvůli činnosti lidí. V novém prostředí se ale zabydlely, začaly se nekontrolovaně šířit a ničit původní druhy.

Herbicidy se běžně používají i na zahradách, kde omezují růst jen určitých druhů rostlin. Jejich používání je spojené s rizikem znečištění vody a kontaminace půdy, ve které ovlivňují zastoupení mikroorganismů.

- **Zoocidy** - skupina chránící rostliny před živočišnými škůdci, do které řadíme insekticidy (proti hmyzu), akaricidy (proti roztočům), moluskocidy (proti slimákům), rodenticidy (proti hlodavcům) a nematocidy (proti háďátkům a hlísticím). Moderní technologie umožňuje jejich nasazení jen místně a k dispozici jsou i přípravky na biologické bázi.

Warfarin je látka, která má v malém množství léčivé účinky (protože působí proti vysoké srážlivosti krve, užívá se například k prevenci trombózy), ve větších koncentracích ale slouží k hubení hlodavců.

- **Fungicidy** – své místo mají tam, kde je třeba omezit původce houbových chorob. Ti nemusí být pouhým okem viditelní a patří k nim jak mikroskopické houby produkující toxiny, tak mikromycety, někdy viditelné v podobě „plísně“.

I u fungicidů jsou k dispozici botanické a biologické varianty šetrné k životnímu prostředí.

- **Baktericidy a virocidy** – v posledních letech se stále častěji objevují virová onemocnění rostlin. Virocidní přípravky pro ochranu rostlin přitom neexistují a ochrana proti virózám spočívá jen ve snižování populace přenašečů (například mšic) a v posílení obranyschopnosti rostlin.

Použití antibiotik proti bakteriálním chorobám není v České republice povoleno.

K dispozici je mnoho dalších způsobů, jak rostliny chránit. Jako příklad může sloužit použití predátorů daného škůdce (bioagens), kdy slunéčka australská chrání před červcem nebo parazitické vosičky před molícemi.

Přečtěte si i další články z našeho seriálu „Jíme bezpečně“:

- [Nákazy z potravin hrozí po celý rok](#)
- [Jak na zdravé grilování](#)

Zdroj obrázků v textu: Shutterstock.com

Zdroj informací:

https://www.bezpecnostpotravin.cz/UserFiles/publikace1/Pesticidy_A5_web.pdf

[jíme bezpečně](#)

Copyright © 2024

Vím, co jím a piju, o.p.s., www.vimcojim.cz